

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

28 במאי 2014

550

כ"ח באייר התשע"ד

עמוד

100	הצעת חוק איסור הפליה מחמת גיל (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014
101	הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 155) (הרחבת הגדרת ילד לעניין ביטוח שאירים), התשע"ד-2014

הצעת חוק איסור הפליה מחמת גיל (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014*

1. תיקון חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים
  2. תיקון חוק זכויות החולה
- בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000, בסעיף 3(א), אחרי "השתייכות מפלגתית", יבוא "גיל";
- בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996² -
- (1) בסעיף 4 -
- (א) בסעיף קטן (א), אחרי "נטיה מינית" יבוא "גיל";
- (ב) בסעיף קטן (ב), הרישה עד המילה "ואולם" - תימחק, ואחרי "הפליה" יבוא "מטעמי גיל";
- (2) בסעיף 28(א), במקום "או נטיה מינית" יבוא "נטיה מינית או גיל".

ד ב ר י ה ס ב ר

ממהותו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי. לפיכך, אם תיירש הבחנה מחמת גיל משיקולים הנובעים ממהות המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי, למשל איסור כניסת קטין לאולם קולנוע בעת הקרנת סרט המיועד לבגירים, הדבר לא ייחשב להפליה אסורה לפי החוק.

כללי פגיעה הנגרמת בשל הפליה מחמת גיל זוכה בשנים האחרונות לתשומת לב ציבורית, בין היתר נוכח העלייה בתוחלת החיים, וראוי לעגן איסורים לגביה במפורש בחקיקה. מוצעים אפוא שני תיקוני חקיקה שנועדו לצמצם את ההפליה מחמת גיל במתן שירותים, ובכלל זה שירותי רפואה.

סעיף 2 חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 (להלן - חוק זכויות החולה), קובע בסעיף 4(ב) איסור על מטפל או מוסד רפואי להפלות בין מטופלים מטעמי גיל. בצד איסור זה נקבע סייג שלפיו אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר ההבחנה מחמת גיל נדרשת משיקולים רפואיים. שלא כיתר עילות ההפליה המנויות בחוק זכויות החולה, והן: דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא ונטיה מינית, הפליה מחמת גיל אינה עבירה פלילית או עוולה מכוח חוק איסור הפליה במוצרים (סעיפים 28(א) ו-28א לחוק זכויות החולה). מוצע להשוות את מעמדה של עילת ההפליה מחמת גיל למעמדן של יתר עילות ההפליה, ולקבוע כי הפליה מחמת גיל תהיה עבירה שדינה קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, השווה היום ל-75,300 שקלים חדשים, וכן עוולה אזרחית מכוח חוק איסור הפליה במוצרים. יודגש, כי הסייג שלפיו אין רואים הבחנה מחמת גיל כהפליה כשהיא נדרשת משיקולים רפואיים ייוותר על כנו.

סעיף 1 חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן - חוק איסור הפליה במוצרים), קובע בסעיף 3 איסור הפליה בהספקת מוצר או שירות ציבורי וכן במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן השירות במקום הציבורי מחמת עילות הפליה המנויות בחוק, והן: גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות מפלגתית, מעמד אישי או הורות. מוצע להוסיף לעילות ההפליה האמורות עילה שעניינה הפליה מחמת גיל. הוראה זו מצטרפת לאיסור ההפליה מחמת גיל הקיים בדברי חקיקה אחרים, כגון סעיף 2(ב) לחוק חובת המכורים, התשנ"ב-1992, וסעיף 2(א) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

יצוין כי סעיף 3(ד)(1) לחוק איסור הפליה במוצרים קובע, בין היתר, כי לא יראו הבחנה מחמת העילות המנויות בחוק כהפליה כאשר הדבר מתחייב מאופיו או

יוזמים: חברי הכנסת אורית סטרוק, שולי מועלם-רפאלי, פנינה תמנו-שטה, דב חנין, דב ליפמן, נחמן שיי, יצחק הרצוג, רינה פרנקל, חיים כץ מצטרפים: חברי הכנסת יפעת קריב, קארין אלהרר, מרב מיכאלי, מאיר פרוש, משה מזרחי, ישראל אייכלר, בועז טופורובסקי, ניצן הורוביץ, עליזה לביא

* הצעות חוק מס' 1996/19/פ (מספר פנימי: 541865) ו-19/פ/2033 (מספר פנימי: 544636): הועברו לוועדה ביום כ"ו באדר א' התשע"ד (26 בפברואר 2014).

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 58; התשע"א, עמ' 784.

² ס"ח התשנ"ו, עמ' 327; התשע"ע, עמ' 485.

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 155) (הרחבת הגדרת ילד לעניין ביטוח שאירים), התשע"ד-2014

1. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹, בסעיף 252, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא: תיקון סעיף 252
"1ג) לעניין סימן זה, יראו כילד גם מי שלא מלאו לו 20 שנים, ובלבד שעיקר זמנו מוקדש ללימודים במוסד חינוכי; לעניין סעיף קטן זה, "מוסד חינוכי" – אחד מאלה:
(1) מוסד שקיבל הכרה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (בסעיף זה – חוק המועצה להשכלה גבוהה);
(2) מוסד שקיבל היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
(4) מוסד שקיבל רישיון לפי סעיפים 25 ו-25ד לחוק המועצה להשכלה גבוהה או רישיון זמני לפי סעיף 25ט לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
(5) מוסד על-תיכוני להכשרה או להשכלה מקצועית, טכנית, תורנית או דתית, לרבות מסלול להכשרה או להשכלה כאמור במוסד על-תיכוני, המכשיר את תלמידיו לבחינות ממשלתיות או המעניק השכלה המוכרת על ידי משרד ממשלתי או לפי כל דין;
(6) מוסד להשכלה תורנית או דתית המקבל תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;
(7) מכינה קדם-אקדמית או קדם-הנדסית של מוסד כאמור בפסקאות (1) עד (5)."

ד ב ר י ה ס ב ר

הדבר כאשר למבוטח ילדים צעירים אשר אין באפשרותם לכלכל את עצמם, בין היתר בשל הצורך להקדיש את זמנם ללימודים.

מוצע אפוא להרחיב את ההגדרה "ילד" לעניין קצבת השאירים לפי סימן ד' בפרק י"א לחוק כדי לסייע לילדיו ולבן זוגו של מבוטח שנפטר. יודגש כי הרחבה זו לא תחול לעניין קצבאות אחרות. לעניין קצבת השאירים יוגדר ילד גם מי שלא מלאו לו 20 שנים והוא לומד במוסד על-תיכוני כמפורט בהסדר המוצע.

להערכת משרד האוצר, העלות התקציבית של הצעת החוק היא 15 מיליון שקלים חדשים לשנה, ואולם, כיוון שהממשלה נתנה את הסכמתה להצעת החוק, לא מדובר בהצעת חוק תקציבית כהגדרתה בסעיף 3ג לחוק-יסוד: משק המדינה.

יוזמים: חברי הכנסת דב חנין, מוחמד ברכה, חנא סוייד, עפו אגבאריה, נסים זאב מצטרפים: חברי הכנסת יעקב אשר, ישראל חסון, יצחק וקנין, אורית סטרוק, יריב לוין, אברהם מיכאלי, אורי מקלב, מירי רגב, איתן כבל, דב ליפמן, פנינה תמנו-שטה, מנחם אליעזר מווס, אילן גילאון, ניצן הורוביץ, ישראל אייכלר, יעקב מרגי, משולם נהרי, אמנון כהן, אליהו ישי, יחיאל חיליק בר, מאיר שטרית, יוני שטבון, זבולון כפלה, משה גפני

קצבת השאירים לפי פרק י"א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – החוק), נועדה להבטיח את כלכלתם של מי שהיו סמוכים על שולחנו של מבוטח שנפטר, ובכלל זה ילד, וכן אלמן או אלמנה, שגובה קצבתם תלוי בשאלה אם יש עמם ילד. לעניין זה ילד מוגדר בסעיף 238 לחוק כמי שבין היתר לא מלאו לו 20 שנים והוא שוחר במסגרת קדם-צבאית של צבא הגנה לישראל, או שעיקר זמנו מוקדש לסיום לימודים במוסד חינוכי על-יסודי. בהגדרה זו לא נכללים צעירים עד גיל 20 שעודם סמוכים על שולחן הוריהם כיוון שהם מקדישים את זמנם ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה ובמוסדות על-תיכוניים אחרים.

עם פטירתו של מבוטח עלולים שאיריו להתמודד עם קשיים כלכליים בשל אובדן מפרנס. בייחוד כך הוא

¹ הצעות חוק מס' פ/19/1938 (מספר פנימי: 543093) ו-פ/19/2098 (מספר פנימי: 545882); הועברו לוועדה ביום ג' באדר ב' התשע"ד (5 במרס 2014).

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ד, עמ' 555.